

Elektriciteit uitwisselen tussen bedrijven

Mei 2019

In het verleden was directe uitwisseling van elektriciteit tussen bedrijven niet mogelijk. De wetgeving rond deze directe lijnen is sinds begin 2019 veranderd om meer kansen te bieden aan projecten voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking. Deze verandering kan ook kansen bieden voor bedrijven die een overschot aan elektriciteit hebben en deze elektriciteit willen verkopen aan een naburig bedrijf of voor bedrijven die elektriciteit rechtstreeks willen afnemen van een naburige productie-installatie zoals een windmolen.

Hieronder beschrijven we hoe de regelgeving rond directe lijnen er op dit moment uitziet.

Soorten elektriciteitsnetten

Naast het openbaar distributienet dat wordt uitgebaat door Fluvius, zijn ook gesloten netten mogelijk op afgebakende locaties zoals luchthavens of grote industriële bedrijven en op o.a. recreatieparken ligt vaak een privé distributienet dat door de eigenaar zelf wordt uitgebaat. Het uitbaten van een privé distributienet is principieel verboden, maar er is een uitzondering mogelijk wanneer de distributie van elektriciteit een onderdeel is van de diensten die aangeboden worden maar wel een ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van de totaal aangeboden diensten. Tot slot is een elektriciteit koppeling ook mogelijk via een directe lijn. Hierbij kan een productie-installatie gekoppeld worden aan een afnemer zonder dat hiervoor het openbaar distributienet gebruikt wordt.

Soorten directe lijnen en toepasbaarheid

Directe lijnen worden opgedeeld in twee categorieën. Een **directe lijn binnen een eigen site** is van toepassing wanneer bijvoorbeeld een derde partij een windmolen plaatst op de grond van een bedrijf. Het bedrijf kan dan via een directe lijn de energie direct verbruiken zonder dat hiervoor distributiekosten worden aangerekend. Een directe lijn binnen eigen site wordt altijd toegelaten maar moet wel gemeld worden aan de VREG.

Een tweede categorie zijn **directe lijnen die de grenzen van de eigen site overschrijdt**. Directe lijnen in deze categorie moeten aangevraagd worden bij de VREG, waarna de VREG advies vraagt aan de distributienet beheerder. VREG mag een directe lijn weigeren op basis van bepaalde weigeringsgronden, namelijk:

- 1) Installaties gelegen achter verschillende toegangspunten op het openbaar distributienet worden met elkaar verbonden. Dit wil zeggen dat wanneer verschillende bedrijven met elkaar gekoppeld worden, er slechts één bedrijf mag aangesloten worden op het openbaar distributienet tenzij de distributienet beheerder hiervoor expliciet toestemming geeft in zijn advies. Deze reden tot weigering is belangrijk om het risico tot aanraking van geleiders onder spanning te verminderen.
- 2) De rechten van de afnemers worden niet gewaarborgd. Met deze weigeringsgrond wil men ervoor zorgen dat ieder bedrijf dat op de directe lijn aangesloten is steeds toegang heeft tot elektriciteit en dat ze vrij zijn van keuze van energieleverancier. Wanneer er slechts een EAN nummer is, wordt het dus zeer moeilijk om de keuze van energieleverancier voor ieder aangesloten bedrijf te waarborgen.
- 3) Er is niet voldaan aan de voorwaarden die de Vlaamse regering vastgelegd heeft
- 4) De veiligheid van het openbaar distributienet of andere nuts leidingen in het gebied waar directe lijn is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang: dit wil zeggen dat men er voor moet zorgen dat kruisingen en graafwerken in de buurt van bestaande leidingen met de nodige

voorzorgsmaatregelen moet gebeuren. Als de veiligheid risico's bij aanleg of gebruik van het net te groot zijn, kan de toelating geweigerd worden.

Als men een bestaande productie-installatie wil aansluiten op een afnemer via een directe lijn komt er nog een extra weigeringsgrond bij. Namelijk, als de distributienetbeheerder kan aantonen dat de directe lijn zorgt voor een inefficiënt gebruik of impact heeft op de distributienet tarieven van het bestaande openbaar distributienet, kan de toelating geweigerd worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als de distributienet beheerder in het verleden zijn net heeft moeten verzwaren om een productie-installatie mogelijk te maken en dat men nu parallel een directe lijn zou uitbouwen.

Als de directe lijn openbaar domein doorkruist, moet er ook een omgevingsvergunning aangevraagd worden en moet een procedure voor domeintoelating opgestart worden. Deze toelating moet aangevraagd worden bij de domein beheerder. Dit kan de gemeente, provincie of Vlaamse overheid zijn. Deze procedure kan pas starten nadat de toelating van de VREG is verkregen.

Kosten van een directe lijn

Wanneer de directe lijn toegelaten wordt moet men ook nog rekening houden met de kosten. De aanvrager van een directe lijn, staat steeds in voor de financiering van de investering. Wanneer het gaat om een directe lijn die de eigen site overschrijdt, komt er echter ook nog een extra kost voor het gebruik van de directe lijn. Deze kost is afhankelijk van het huidig aansluitvermogen (laagspanning- midden spanning- hoogspanning) van de afnemer, en de hoeveelheid getransporteerde energie. Op 1/1/2019 gelden volgende tarieven: laagspanning 58.83 €/MWh, middenspanning 5.95€/MWh, hoogspanning: 0.36€/MWh. Deze heffing wordt jaarlijks geïndexeerd afhankelijk van de openbare dienstverplichting die van toepassing is op de distributienet tarieven van het openbaar distributienet; de vergoeding afkomstig van directe lijnen wordt gebruikt in het Vlaams energiefonds.

Om de hoeveelheid energie te meten zorgt de distributienet beheerder ervoor dat op iedere toegelaten directe lijn een geïnjekteerde energie gemeten wordt. De kosten die gepaard gaan met de plaatsing van de meter zijn ten laste van het bedrijf of de bedrijven die de directe lijn beheren.

Besluit

Directe lijnen kunnen ervoor zorgen dat decentraal geproduceerde energie goedkoper uitgewisseld kan worden tussen bedrijven. Echter, naast de juridische en technische aspecten om een toestemming te krijgen, moet men er ook rekening mee houden dat de distributietarieven deels vervangen worden door heffingen als het gaat om directe lijnen die de eigen site overschrijden.

In praktijk zien we dat directe lijnen vooral interessant kunnen zijn in projecten waarbij een afnemer van elektriciteit energie wil gebruiken van bijvoorbeeld een windmolen die gefinancierd wordt door een derde partij. In de meeste andere gevallen is de toepassing van directe lijnen juridisch erg moeilijk.

Meer informatie nodig?

Bert De Schutter
Thomas More, Kenniscentrum Energie
Bert.deschutter@thomasmore.be

Meer informatie omtrent directe lijnen vind je op <https://www.vreg.be/nl/directe-lijnen-en-leidingen>. Hierop wordt ook een lijst gepubliceerd met de directe lijnen die toestemming hebben gekregen.